

Avdelning: Stab/Administration
Handläggare: John Areschoug
Telefon: 08-50828 994
Fax: 08-50828 808
E-post: john.areschoug@miljo.stockholm.se

2006-02-27

MHN 2006-03-14 p 6

Underlag till budget för Miljö- och hälsoskyddsnämnden för år 2007 och beräkningar för åren 2008 – 2009

Förslag till beslut

1. Godkänna underlaget till budget år 2007 och beräkningarna för åren 2008 och 2009
2. Överlämna förslaget till kommunstyrelsen.
3. Justera beslutet omedelbart.

Urban Jonsson
Tf. Direktör

1. FÖRBÄTTRA VÄLFÄRDEN OCH DE KOMMUNALA VERKSAMHETERNA

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ser framför allt utvecklingen mot en ökad effektivitet i miljö- och hälsoskyddsarbetet som sitt viktigaste bidrag till utvecklingen av den kommunala verksamheten. Genom miljö- och hälsoutredningen kan de viktigaste områdena för miljöinsatser identifieras, vilket stärker stadens miljöarbete som helhet. Resultatet av förvaltningens projekt för utveckling av sin verksamhet, det sk. VU-projektet, kommer att börja ge utdelning i form av högre effektivitet under 2007. Ett resultat av projektet är också en kraftfull inriktning mot en mer kundorienterad organisation, som kommer att gagna såväl stadens invånare och verksamhetsutövare, som de kommunala förvaltningar och bolag som omfattas av Miljöförvaltningens verksamhet.

Medarbetarna

Miljöförvaltningen ser hög kompetens med stor bredd som en förutsättning för ett effektivt miljö- och hälsoskyddsarbete och arbetar ständigt med kompetenshøjande åtgärder.

Bilaga

Dnr Fel! Hittar inte referenskälla. Fel! Hittar inte referenskälla.

Förvaltningen har medarbetarna i fokus och arbetar aktivt med att skapa ett attraktivt och friskt arbetsklimat på en modern arbetsplats. Förvaltningens vision säger bl.a. att organisationen ska vara effektiv och med en tydlig styrning vilket ställer krav på utveckling av ledarskapet. Förvaltningens stora tillgång är medarbetarna. De ska erbjudas en arbetsplats som står sig väl i konkurrensen när det gäller möjlighet till utveckling, engagerande arbetsuppgifter, arbetsmiljö, löner samt delaktighet och inflytande.

Kompetensförsörjning

Det strategiska arbetet med kompetensförsörjning ska stärkas. Förvaltningen ska hela tiden ha rätt kompetens. Det handlar om såväl rekrytering som att behålla och utveckla kompetens. Än så länge har förvaltningen en bra balans på personalomsättningen och ett relativt stort intresse för våra lediga anställningar. Miljöförvaltningens verksamhet är dock konjunkturkänslig eftersom kompetensen hos våra medarbetare är attraktiv på den privata arbetsmarknaden. Rekryteringsbehovet kommer att öka till följd av pensionsavgångar. Projekten från Kompetensfonden och senare även från Miljömiljarden kommer att upphöra. Idag finns ett väl utvecklat samarbete med universitet och högskolor och om personalomsättningen inte blir allt för stor räknar förvaltningen med att klara rekryteringsbehoven utan särskilda insatser. Förvaltningen följer noga och avser att använda stadsövergripande möjligheter till administrativt stöd.

Miljöområdet är ett område där utvecklingen går snabbt. Förändringar i såväl lagstiftning och praxis som utveckling av teknik och metoder kräver ständig kompetensutveckling. Arbetet sker i enlighet med förvaltningens policy för kompetensutveckling som utgår från förvaltningens mål och strategier. Policyn betonar att kompetensutveckling inte är detsamma som utbildning och att flera lärformer måste prövas. Individuella kompetensutvecklingsplaner bildar grunden och planer tas även fram för avdelnings- och förvaltningsnivå. Medarbetarna har en gedigen naturvetenskaplig högskoleutbildning i grunden men den behöver kompletteras med utbildning i bl.a. kommunikation, tillsynsjuridik och tillsynsrollen. Förvaltningen ska arbeta vidare med att anordna förvaltningsgemensamma utbildningar vilket oftast ger såväl bättre kvalitet som lägre kostnad.

Ledarskapet är centralt för den attraktiva arbetsplatsen. Förvaltningen ska arbeta vidare med ledarutveckling i enlighet med stadens ledarstrategi och bygga vidare på de satsningar som skett inom ramen för Kompetensfonden. En ledarstrategi för förvaltningen ska tas fram.

Miljöförvaltningen ledningsgrupp och hela chefsgrupp har en förhållandevis låg medelålder, i likhet med förvaltningen som helhet och därför finns inga behov av speciella insatser för att klara chefsförsörjningen de närmaste åren. I de individuella utvecklingsplanerna ska de medarbetare fångas upp som kan vara intresserade av och lämpade för att ta på sig ett chefsuppdrag.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron är låg och målet är att den ska ligga under fyra procent. Ett målmedvetet hälsoarbete och tidig rehabilitering i nära samarbete med företagshälsovården är hörnstenarna i arbetet.

Löner

Lönekartläggningen görs gemensamt för hela förvaltningen och arbetet ska vidareutvecklas med nya verktyg. Information och utbildning till chefer är väsentligt för att motverka uppkomst av osakliga löneskillnader. En sammanhållen och gemensam syn på lönesättning är ett arbete som pågår inom ramen för att vara en förvaltning.

Jämställdhet och mångfald

Jämställdhets- och mångfaldsfrågorna ska hållas levande med hjälp av bl.a. seminarier och kulturaktiviteter. Utbildning planeras för att öka kunskapen om mångfald och arbetet med jämställdhets- och mångfaldsplaner ska vidareutvecklas. Förvaltningen har inställningen att det är de många små stegen i vardagen som leder framåt. Rutiner finns för att aktivt ta tag i alla tendenser till diskriminering och rasism och arbetet ska utvecklas med uppföljning av att rutinerna följs.

2. BYGGA BOSTÄDER OCH UTVECKLA STOCKHOLM

Miljöhänsyn i den fysiska planeringen

Miljöförvaltningens deltagande i stadens fysiska planering präglas framför allt av 20 K projektet. Antalet planer, där förvaltningen deltar med kunskaper och synpunkter, har ökat kraftigt under de senaste åren och förvaltningen deltar i 20 K-projektets styrgrupp. Planerna blir alltmer komplicerade med byggande på förorenade områden, i grönområden och i bullerutsatta lägen.

Förvaltningsövergripande arbete

En tydlig trend är utvecklingen mot mer förebyggande förvaltningsövergripande arbete där den fysiska planeringen för hela områden ställs i fokus snarare än detaljplanegranskningen sk. "frimärksplaner". Som exempel på pågående arbeten kan nämnas utredningen om stadens företagsområden och den kommunövergripande utredningen kring utvecklingen av området kring Ulvsunda. Båda dessa sk. utvecklingsområden tar sin utgångspunkt i Vision Stockholm 2030. Förvaltningen bidrar med ett hälsoperspektiv till visionen.

Miljöbedömning av planer och program

Samtliga planer ska ha ett tydligt ställningstagande om det är eller inte är betydande miljöpåverkan samtidigt som det finns krav på att varje plan ska konsekvensbeskrivas. Ett utvecklingsarbete gemensamt med SBK inleds i början på 2006 där även rutinerna mellan kontoren ses över och utvecklas.

PBL-kommitten och miljöbalken

PBL-kommittén har föreslagit en samordning av bl.a. prövningen av bygglovpliktiga ärenden som även är anmälningspliktiga enligt 9 kap 6 § miljöbalken. Förvaltningen anser att intentionerna bakom förslaget att förenkla myndighetskontakterna för den enskilde är bra. Svårigheter kan dock uppstå för den sökande då samtliga ansökningshandlingar ska vara kompletta vid ett och samma ansökningstillfälle. För berörda förvaltningarnas del krävs att nya administrativa rutiner upprättas samt att förvaltningarnas taxsystem ses över. Förutsatt att intresse finns från övriga kontor, ser Miljöförvaltningen gärna att en förvaltningsövergripande utredning tillsätts för att finna lämpliga former för frivilliga överenskommelser för berörda ärenden, istället för att invänta förändringar i PBL och miljöbalken.

3. GÖRA STOCKHOLM TILL EN EKOLOGISKT HÅLLBAR STORSTAD

Den dominerande trenden inom nämndens verksamhet är att det sker många förändringar i lagstiftningen som den måste kunna svara upp mot. Dessutom sker förändringar i omvärlden som måste tas hänsyn till. De nya kraven ställer krav på resurser samtidigt som det sedan tidigare finns ett betydande resursunderskott inom tillsynen. Genom förvaltningens projekt för verksamhetsutveckling, det sk. VU-projektet, ska förvaltningen som helhet effektiviseras och resurser därigenom frigöras som ska förstärka prioriterade områden med sedan tidigare

konstaterade resursunderskott, inom livsmedelskontrollen och tillsynen enligt miljöbalken. Därvid tas hänsyn till riskbedömningar, behov av utveckling av servicen och krav på arbetsmiljön. Under avsnittet Ta ansvar för ekonomin redogörs för detta.

Miljö- och hälsoutredningen

Den nya miljö och hälsoutredning (MHU), som kommer att färdigställas under 2006, kommer att ligga till grund för prioriteringar i verksamheten framgent, bl.a. för den målstyrda tillsynen, miljöövervakningsverksamheten och programarbete. Den är därigenom ett viktigt instrument för att öka effektiviteten i förvaltningens verksamhet. Systematiken i MHU medför också att den kan utgöra grunden för en miljöcertifiering enligt ISO 14001 för hela förvaltningens verksamhet. I VU-projektet föreslås att MHU fortlöpande uppdateras, för att den ska kunna upprätthålla kvaliteten och ge en grund för målstyrningen. Detta kommer att bli en arbetskrävande uppgift för förvaltningens personal.

Tillsyn – Miljöbalken

Förändringar i lagstiftning och i omvärlden

De närmaste åren präglas av ett flertal förändringar i de krav som ställs på tillsynen. Framför allt tillkommer nya regler inom EU-lagstiftningen men i takt med att Stockholm utvecklas ställs också större krav på miljöarbetet. Frågan om regional samverkan inom myndighetsområdet kan antas väckas av fler parter. Nedan redogörs för de förändringar som förvaltningen kan se idag och som måste tas om hand.

Förändring av anmälningsplikten

Miljöbalkens regler för anmälningsplikt kommer att omfatta de lokaler där hälsorisker och därmed tillsynsbehovet bedöms som störst. Antalet verksamheter som omfattas av anmälningsplikt kommer därigenom att minska men det tillkommer samtidigt en anmälningspliktig kategori, nämligen "verksamheter som genererar höga ljudnivåer" såsom konserter m.fl. En annan förändring är att remisser gällande utskänkningstillstånd och tillstånd enligt ordningslagen kan komma att minska om anmälningsplikt införs.

Sjukdomar och smittspridning

Inom smittskyddsområdet finns en tendens i samhället idag att vissa sjukdomar är på väg tillbaka eller ökar i sin spridning. TBC och en del tarmsjukdomar är exempel på detta. Det skulle bland annat kunna vara tecken på att kunskapen om hygienens betydelse är mindre idag än tidigare. Smittskyddskontroller (som till exempel legionella) och stöd till verksamheter som har behov av kunskap om smittskydd och hygien går i dagsläget inte att avgiftsfinansiera. En ökad insats inom detta område kräver alltså ökade resurser. Förvaltningen behöver generellt skaffa sig en bättre beredskap inför eventuella större utbrott av smittsamma sjukdomar.

EU-relaterade direktiv och förordningar

- Inom avfallsområdet tillkommer många detaljerade regler.
- EU:s förslag till ny kemikalielagstiftning, Reach (Registration, Evaluation and Authorisation of Chemicals) kommer att innebära ett omfattande administrativt arbete för tillsynsmyndigheterna. Kemikaliefrågorna är ett område där det behövs utökad tillsyn.

Dnr Fel! Hittar inte referenskälla. Fel! Hittar inte referenskälla.

- IPPC-direktivet (Integrated Pollution and Prevention Control) kommer att kräva tillsynsresurser främst rörande energianläggningar. Skyldighet finns för tillsynsmyndigheten att fortlöpande bedöma om villkor i tillstånd är tillräckliga, ansöka om prövning eller ta upp frågan om att ändra eller upphäva villkor.
- Implementeringen av VOC-direktivet (VOC=flyktiga organiska ämnen), bedöms öka tillsynsbehovet på vissa större verksamheter med kolväteutsläpp.

Skyddsföreskrifter för Mälaren

Om länsstyrelsen fattar beslut om föreskrifter för vattenskyddsområde för vattentäkter i Mälaren, kommer det att innebära behov av utökad tillsyn. Skyddsföreskrifterna förväntas träda ikraft de närmaste åren.

Förordning om omgivningsbuller

Förordningen innebär att trafikverken och större kommuner ska kartlägga buller från vägar, järnvägar, flygplatser, och stora industrier senast den 30 juni 2007. Bullerkartor ska upprättas inkl. beräkningar av hur många boende som störs i olika intervall. Detta arbete pågår och under första halvåret 2006 färdigställs kartor för hela staden varefter uppgifter tas fram om hur många som störs. Ett åtgärdsprogram ska ha upprättats och fastställts senast 18 juni 2008. Åtgärdsprogrammet likställs med åtgärdsprogram för miljö kvalitetsnormer. Åtgärdsprogrammet ska omfatta en rad uppgifter och göras tillgängligt för allmänheten och andra berörda. Detta kommer att bli en resurskrävande arbetsuppgift med höga krav på kompetens och resurser för anlåtande av konsulter.

Förändring i tillsynens omfattning och övriga förändringar

Ändrad inriktning och prioritering för tillsynen

I Stockholm finns en utveckling där industrianläggningar läggs ner och lämnar plats för bostäder. Tillsynen över dessa industribranscher minskar i motsvarande grad. Nya eller tidigare inte uppmärksammas områden har dock tillkommit, t.ex PCB i fastigheter, farligt avfall inom bygg- och rivningssektorn och kemikalieområdet. En annan utveckling är att tillsynen mot ett stort antal mindre verksamheter bör prioriteras, vilket tidigare inte skett i tillräcklig omfattning. Den s.k. bastillsynen för många verksamheter har också bristande resurser. Detta innebär att kvaliteten i arbetet inte alltid är tillräcklig; det går inte att avsätta tillräcklig tid för att granska miljörapporter, handlägga anmälningsärenden och förvaltningen kan inte alltid uppfylla sina punktlighetmål. Under 2005 har tillsyn bedrivits mot endast ca.13 procent av objekten som är registrerade som miljöfarlig verksamhet (A,B,C och U-anläggningar).

Fler naturreservat

Under senare år har ett antal nya naturreservat bildats där den sammanlagda arealen skyddad naturmark har ökat till det tredubbla, från 425 ha till 1295 ha. Kommande år förväntas ytterligare ca 600 ha skyddas. Samtliga dessa är välbesökta områden där en mängd olika verksamheter måste samexistera med ändamålen för reservaten. Antalet klagomål, dispensansökningar mm. bedöms därför öka totalt sett. Den skyddade arealen naturmark kommer under perioden 2007-2009 att ha närmare femdubblats jämfört med år 2004 samtidigt som tillsynsresurserna har dubblerats från en till två tjänster.

Stora infrastrukturprojekt

Dnr Fel! Hittar inte referenskälla. Fel! Hittar inte referenskälla.

De stora infrastrukturprojekt som förestår de närmaste åren kommer att kräva ökade tillsynsresurser. Här kan framför allt nämnas:

Tunneldrivningen av Citybanan och byggandet av Norra Länken som kommer att påbörjas under 2006. Tunneln kommer att drivas under Stockholms centrala delar, där omfattande störningar under byggskedet kommer att vara oundvikliga. Arbetet i båda dessa projekt beräknas vara avslutat tidigast 2011. Arbetet kräver ett stort antal entreprenader med omfattande störningar. Förvaltningen kommer att behöva sätta in intensiva tillsynsresurser för att förebygga störning och informera invånarna.

Även byggandet av Förbifart Stockholm och eventuellt byggandet av Österleden kommer att kräva stora tillsynsinsatser. Denna tillsyn kan huvudsakligen finansieras med avgifter.

Energianvändning

Den fasta tillsynsavgiften för bostadsfastigheter har under 2005 möjliggjort tillsyn över energianvändning i fastigheter. Taxan omfattar ca. 480 bostadsfastighetsägare. Utöver dessa fastighetsägare finns ett stort antal kontorsfastigheter som inte omfattas av taxan och där tillsyn över energianvändning inte sker. I dagsläget finns en tjänst tillsatt för tillsyn över energianvändning i fastigheter. Tillsynsområdet bör kunna utökas kommande år.

Ansvarsutredningar av förorenade områden

Under kommande år kommer troligen resurser att behöva läggas på ansvarsutredningar avseende förorenade områden. Ett exempel utgör oljehanteringen vid Loudden där verksamheten planeras läggas ner år 2011. Även om det i företagets villkor finns uttryckliga krav på efterbehandling inom området, kommer med största sannolikhet tillsynsresurser att behöva läggas på området från ca. år 2009 och framåt.

Farligt avfall

Resultatet av Miljöförvaltningens miljömiljardprojekt för spridning av information om farligt avfall (INFA-projektet) kommer att följas upp med utökad tillsyn på farligt avfall, särskilt inom bygg- och rivningssektorn. Dessutom förändras producentvaruansvaret för elavfall vilket kommer att innebära arbete för förvaltningen.

Enskilda avlopp

Inom stadens verksamhetsområde för vatten och avlopp bör det av miljö- och hälsoskäl inte finnas fastigheter med enskilt avlopp. Tillsyn över dessa objekt som syftar till att enskilda avlopp ersätts av kommunalt VA, skulle inom en treårsperiod kunna ge goda resultat under förutsättning att Stockholm Vatten och Markkontoret också avsätter resurser för utbyggnad av VA-nätet.

Kontroll – Livsmedel

Genom ikraftträdande av EG-förordningar byts uttrycket tillsyn genomgående ut mot kontroll. Inom livsmedelsområdet kommer kontrollverksamheten att behöva utökas betydligt för att kunna motsvara nya krav i EG-förordningar som gäller fr.o.m. 1 januari 2006. Förändringarna är betydande och innebär bland annat att nya kategorier av objekt inkluderas i kontrollsystemet. Det bedöms inte möjligt att inom ram klara av de nya kraven på kontroll. Samtidigt finns sedan tidigare ett behov av förstärkning av livsmedelskontrollen för att kunna svara upp mot kravet på årliga besök på objekten.

Förändringar i lagstiftning, kontrollens omfattning och taxan

**Dnr Fel! Hittar inte referenskälla.
Fel! Hittar inte referenskälla.**

Inom livsmedelskontrollen sker stora förändringar i lagstiftningen som får betydande inverkan på inte minst kontrollens omfattning och inriktning. Betydligt fler objekt ska kontrolleras och administreras i registren, samtidigt som hantering av beslut om avgifter och därmed sammanhängande fakturahantering kommer att öka i motsvarande grad.

Om- och nygodkännande samt registrering av livsmedelsverksamheter

Fr.o.m. 2006 avser ett godkännande både lokalen och verksamheten. Tidigare avsåg godkännandet bara själva lokalen. En konsekvens av denna ändring är att nygodkännande krävs vid ägarbyte. Av de ca. 1200 ägarbytena per år, avser 500 godkända verksamheter. Dessutom ska samtliga ca. 5 300 befintliga objekt, omprövas och av dessa ska uppskattningsvis 2 500 omgodkännas. Resterande objekt med en mindre riskfylld hantering ska föras över till registrering som är en enklare hantering. Detta är totalt ett mycket omfattande arbete som kommer att genomföras under mer än ett år.

Nya objekt

Utöver ovan nämnda förändringar, tillkommer att ett stort antal nya objekt ska registreras eller i vissa fall godkännas. EG-förordningarna täcker hela livsmedelskedjan vilket medför att alla företag som bedriver någon av de verksamheter som hänger samman med alla stadier i hela livsmedelskedjan ska godkännas eller registreras för att omfattas av myndigheternas kontroll. Exempel på nya objekt är hemtjänst och dagbarnvårdare, företag som transporterar livsmedel samt s.k. matmäklare som t.ex. importörer och andra som inte fysiskt hanterar livsmedlen. För Stockholms del uppskattas antalet nya livsmedelsverksamheter till ca. 2 000, varav 350 bedöms behöva godkännande.

Även primärproduktion (produktion, odling och uppfödning av primärprodukter inklusive skörd, mjölkning och produktion av livsmedelsproducerande djur före slakt) och kontroll av hantering av foder till livsmedelsproducerande djur inkluderas. Hur denna kontroll ska bedrivas i Sverige är ännu inte närmare reglerat. För Stockholms del kan konsekvenserna av dessa nya kontrollområden ännu inte överblickas. Även för dessa områden förväntas nya avgifter ge ökad möjlighet till intäktsfinansiering.

Krav på ökat antal kontroller

Ett planerat införande av sk. smileys kommer att medföra ökade krav från Stockholms livsmedelsföretagare på att få nytt kontrollbesök om det första inte resulterar i den förväntade ”glada” symbolen. I förslaget till smileys ska företagen ha rätt till återbesök inom en viss tid. Ett sådant system ställer stora krav på tillräckliga resurser hos kontrollmyndigheten för att företagen ska behandlas på ett rättvist sätt.

Något som på sikt bidrar till ökad styrning av antal kontroller och krav på att kontrollerna ska vara likvärdiga i hela landet, är införandet av nationella kontrollplaner och en nationell riskklassificeringsmodul.

Riskklassificering

Den nya lagstiftningen bygger på synsättet att verksamheter ska kontrolleras efter vilken risk som är förknippad med denna. Livsmedelsverket arbetar med att ta fram en modell för indelning av verksamheter i riskklasser, en sk. riskklassificeringsmodul. Utifrån riskbedömningen ska behovet av kontroll anges i frekvens och tid. Till denna indelning fogas även en erfarenhetsmodul där kontrollmyndigheten kan öka eller minska kontrollen beroende

på hur företaget sköter sin verksamhet och sin egenkontroll. Kontrollbehov och timtaxa avgör sedan vilken avgift företaget ska betala för kontrollen.

Nytt avgiftssystem inom livsmedelstillsynen

En stor förändring innebär den helt nya avgiftsmodell som förväntas träda i kraft vid årsskiftet 2006/ 2007. Modellen är ett resultat av Avgiftsutredningen (SOU 2005:52).

I stort innebär modellen följande:

- Grundprincipen i förslaget till ny förordning om avgifter, är full kostnadstäckning för kontrollen. Den årliga avgiften ska baseras på kontrollbehovet i tid och frekvens ur ett riskperspektiv för varje verksamhet.
- Livsmedelsverket kommer att fastställa normer för hur inplacering i riskkategori ska beräknas.
- Avgiften för godkännande föreslås motsvara en årlig avgift medan godkännandavgift vid ägarbyte föreslås bli en halv årsavgift. För registrering föreslås en avgift motsvarande kostnaden för en timmes arbete.
- I Avgiftsutredningen föreslås att de 15 procent av årliga tillsynsavgifter som kommunerna betalat till Livsmedelsverket, i stället ska bidra till att finansiera den lokala kontrollen. Samtidigt kommer sannolikt de generella bidragen från staten till kommunerna att minska i motsvarande grad.
- En avsikt med det föreslagna avgiftssystemet är att på sikt utjämna skillnader i tillsynsresurser mellan kommuner genom att verksamheten kommer att kunna dimensioneras efter kontrollbehovet eftersom avgifterna ska medföra täckning av faktisk kostnad för varje kommun. Hit hänförs kostnad för kontrollpersonalens löner och resor, lokaler och utrustning samt provtagning och analyser.

Hur den slutliga modellen kommer att se ut är ännu inte känt och likaså är inte nivån på de årliga avgifterna känd. I budgetsammanhang innebär det att det inte är meningsfullt att räkna på kostnader och intäkter utan snarare försöka uppskatta volymförändringar för godkännanden etc. och därav följande personella resursbehov. I avsnittet Ta ansvar för ekonomin nedan, sammanfattas de förändringar som beskrivs ovan för att ge en överblick över de volymförändringar och faktorer som kommer att påverka ekonomin.

Trend mot ökad kundorientering

I VU projektet har ett viktigt riktmärke varit att öka Miljöförvaltningens kundorientering. En sådan förändring kan gripa in på många områden. I detta sammanhang ska särskilt lyftas utvecklingen inom några områden med tydlig kundanknytning:

Miljöcentrum för företag

Miljöcentrum för företag (MCFF) arbetar med att stärka Stockholms miljöprofil genom att stimulera frivilligt miljöarbete. Enheten ska bidra till att minska miljöbelastningen från det lokala näringslivet och att främja miljödriven näringslivsutveckling. Efterfrågan på enhetens tjänster har ständigt ökat. Verksamheten är en del av Miljöförvaltningen sedan maj 2005.

MCFF kommer med början 2006, att inrikta sin verksamhet på små och medelstora företag i enlighet med KF:s uppdrag. Målet är att verksamheten ska vara helt målgruppsfokuserad från och med 2007. Detta innebär bl.a. att MCFF inte längre kommer att miljödiplomera interna

verksamheter eller utbilda interna medarbetare från 2007. MCFE har utarbetat ett förslag om att inrätta en central funktion för miljöledning i interna förvaltningar och verksamheter.

Elektroniska tjänster

Förvaltningen kommer under 2006 att driva ett kompetensfundsprojekt avseende elektroniska signaturer som syftar till ett webbaserat anmälningsförfarande för köldmedia där ett stort antal verksamhetsutövare är berörda. Projektet kan fungera som en modell för hantering av de flesta anmälnings- och ansökningsärenden dvs. att ansökan/anmälan kan göras på webben med eller utan elektronisk signatur med målsättningen att detta ska ha införts inom tre år. IT-teknologin ger också andra intressanta möjligheter, t.ex. borde bergvärmetillstånden läggas in i det grafiska informationssystemet (GIS) med en koppling till Ecos och göras tillgänglig för allmänheten. Likaså bör resultaten av radonmätningar och radonvärden göras tillgängliga för allmänheten. Bergvärmetillstånd bör kunna publiceras på webben samma dag som de fattas. Den här utvecklingen ökar servicegraden och medför effektiviseringar genom att minska de administrativa momenten i handläggningen.

Utveckling av Ecos

Förvaltningens verksamhetssystem Ecos har en viktig roll i utvecklingen av service och effektivitet. Ytterligare utvecklingsmöjligheter för Ecos är bl.a. möjlighet att ta ut statistik och standardisering av arbetssätt vilket ökar effektiviteten. Arbeta mot en 24 timmarsmyndighet och ett öppet diarium är också intressanta utvecklingsområden. För att datorstödda kontroller ska kunna användas fullt ut inom livsmedelstillsynen behöver Ecos förnyas med uppdaterade checklistor och mallar som kan användas vid kontroller. Det är också viktigt att resurser och rutiner finns för att kvalitetssäkra uppgifterna i Ecos. Genom medel från Miljömiljarden har möjlighet öppnats för att koppla förvaltningens mark- och sedimentdatabas till Ecos. Utvecklingen av databasen ger möjlighet till utökad servicegrad och kvalitet på uppgifterna samtidigt som hanteringen av databasen underlättas.

Programarbete

Miljöprogramarbete

Miljöprogrammets roll är att precisera det av kommunfullmäktige prioriterade inriktningsmålet Göra Stockholm till en ekologisk hållbar storstad och är en viktig utgångspunkt då stadens verksamheter gör sina åtaganden inom miljöområdet.

Eftersom miljöfrågorna ändrar karaktär med ett fokus som flyttar från tydliga utsläppskällor till mer diffusa och komplexa påverkansfaktorer, ställs allt högre krav på effektiv miljökommunikation. Därför behöver miljöarbetet mer ske genom dialog med invånarna och lokala aktörer. Samtidigt behöver samarbetet och informationsutbytet förstärkas inom staden för att skapa delaktighet och bidra till ett resurseffektivt miljöarbete. Målet är att samla all information om stadens miljöövervakning, miljöprogram- och Agenda 21-arbete på Stockholms miljöbarometer.

Myndigheternas webbaserade kommunikation är en demokratifråga och betonas särskilt i visionen om 24-timmarsmyndigheten. Miljöbarometern ska vara en resurs där medarbetare, politiker, medborgare och företag kan hitta relevant, lättöverskådlig och aktuell information om stadens miljöarbete, miljötillståndet och goda exempel att använda i det egna miljöarbetet. Miljöbarometern ska utvecklas till en arena för dialog kring hållbarhetsfrågor som är öppen för alla.

Under 2007 kommer en avslutande uppföljning av det nu befintliga miljöprogrammet att genomföras. Förverkligandet av Miljöprogrammets mål kommer att stärkas av den

miljöhandbok som förvaltningen kommer att ta fram med hjälp av medel från Kompetensfonden. Handboken ska stärka förvaltningarnas kompetens på området och är ett steg på vägen att omsätta Miljöprogrammets mål i praktisk handling. Handboken ska även vara ett stöd i genomförandet och utvecklingen av stadens integrerade ledningssystem samt kan möjliggöra inrättandet av en miljöutmärkelse i likhet med stadens kvalitetsutmärkelse.

För att ta tillvara den investering i pengar, arbete och engagemang som Miljöprogrammet innebär, krävs att detta följs upp och utvärderas. För de nyckeltal som riktar sig till medborgarna är Medborgarenkäten datakällan. Enkäten har genomförts 2001 och 2004. För att data till uppföljningen av Miljöprogrammet ska finnas tillgängliga, behöver nästa enkät genomföras under 2007. Medborgarenkäten ger även data till redovisningen av Stockholmarnas indikatorer för hållbar utveckling. Kostnaden för att genomföra enkäten beräknas för 2007 till 0,8 mnkr. Finansieringen förutsätts lösas genom stadsövergripande beslut.

Ett nytt miljöprogram är under framtagande och planeras att gälla fr.o.m. 2007. Ansvaret och ledningen av framtagandet av nytt miljöprogram har överflyttats till SLK. Förvaltningen har dock varit mycket aktiv utifrån sin erfarenhet och miljöexpertis i framtagandet av förslag till delmål, nyckeltal och underlagstexter. Det är viktigt att revideringsarbetet utvärderas och att förvaltningens framtida roll i miljöprogramarbetet tydliggörs i kommande budgetärende, alternativt i beslut om nytt miljöprogram.

Agenda 21-arbete

Under 2005 har Miljö- och hälsoskyddsnämnden tagit fram ett förslag till en för staden gemensam strategi med plattform för Agenda 21-arbetet. Plattformen utgår från stadens inriktningsmål formulerade i ILS och omfattar, i ett första steg, de ekologiska dimensionerna på hållbar utveckling enligt Agenda 21. Plattformen kommer att ge strukturen för hur staden kan arbeta, med ansvarsfördelning, metodik för att definiera målgrupper och målområden, samt hantering av målkonflikter. Denna beskrivning av strategi för den ekologiska dimensionen föreslås bli underlag för fortsatt arbete med en lokal policy för hållbar utveckling. Miljöförvaltningen bör ha beredskap för det fortsatta arbetet med miljödimensionen av Agenda 21-arbetet och en lokal policy för hållbar utveckling.

En del av Agenda 21-arbetet är energirådgivningen där förvaltningen i dag har uppdraget att samordna den opartiska och kostnadsfria energirådgivning som erbjuds invånare och företag. Energirådgivningen finansieras av statligt bidrag utifrån nuvarande förordning t.o.m. 2007. En fortsatt energirådgivning bör lösas genom ett stadsövergripande beslut oavsett om förordningen förlängs eller inte.

Vattenprogrammet

Miljöförvaltningen har en viktig samordningsroll när det gäller att förbättra informationen och sprida kunskap om vattenfrågorna till stadens förvaltningar och bolag. EG:s ramdirektiv för vatten utgör den rättsliga grunden för allt vattenarbete och av detta framgår att god ytvatten- och grundvattenstatus ska vara uppnådd år 2015. Vattendirektivet ställer krav på nya samverkans- och arbetsformer där avrinningsområdet har en stor betydelse. Den lokala nivån betonas i vattendirektivet liksom vikten av dialog och delaktighet i vattenvårdsarbetet. Många aktörer och målgrupper är idag inblandade i vattenarbetet.

Nämnden har i januari 2006 godkänt den avslutande delen i revideringen av stadens vattenprogram, Strategi för Stockholms vattenarbete 2005 – 2015, som nu förs vidare för behandling i KF. I strategin presenteras mål, åtgärder och ansvarig utförare för att målet om

en god ekologisk status i stadens vattenområden ska uppnås. En ny organisation för stadens vattenarbete föreslås också med en styrgrupp, en samordningsgrupp och tre arbetsgrupper.

En viktig uppgift för Miljöförvaltningen, i egenskap av föreslagen ordförande för samordningsgruppen, är att skapa ökat engagemang, delaktighet och samverkan kring genomförandet av åtgärderna i strategin. Samordningsgruppen får också ansvar för uppföljning av föreslagna och genomförda åtgärder i vattenstrategin.

Nytt handlingsprogram mot växthusgaser

Kommunfullmäktige har beslutat om målet att Stockholm ska bli en fossilbränslefri stad år 2050. Detta ställer stora krav på det kommande arbetet för att målet ska nås, med såväl nationellt som internationellt samarbete. Det senare främst inom EU. Stockholm samarbetar mycket aktivt inom växthusgasproblematiken alltifrån en lokal nivå till ett samarbete på internationell nivå främst inom EU. Under 2006 ska nuvarande program utvärderas och under 2007 ska ett nytt handlingsprogram vara berett för beslut i Miljö- och hälsoskyddsnämnden och Kommunfullmäktige. Handlingsprogrammet har hittills omfattat åtgärder mot utsläpp från trafiken och energiproduktionen. I det nya programmet kommer en utökning att ske framför allt genom att det även kommer att omfatta åtgärder för att anpassa Stockholm till effekter av klimatförändringar såsom höjda vattenstånd, intensivare regn etc. Huvuddelen av finansieringen av arbetet med handlingsprogrammet mot växthusgaser upphör i och med att miljömiljardprojekten upphör 2007.

Projektarbete

Miljöförvaltningen kommer under perioden 2007 – 2009, att avsluta de projekt som finansieras av Miljömiljarden. Kommunfullmäktiges mål för miljöbilsprojekten ska uppnås per slutet av 2006. Under perioden 2007 - 2009 ska Miljöbilar i Stockholm börja arbeta mot nya mål som följer av ett nytt miljöprogram samt enligt ny definition av miljöbilar från Vägverket. Nämnden har idag, utöver några mindre projekt, två större projekt som kommer att löpa under perioden 2006 - 2009, nämligen:

- BioGasMax projektet, där mälardalsprojektet leds av Stockholm. Projektet som helhet leds från staden Lille i Frankrike.
- Best (BioEthanol for Sustainable Transport) där hela det Europeiska projektet leds av Stockholm.

Miljöövervakning

Samordnad miljöövervakning

För att kunna bedriva ett effektivt miljöarbete behövs en god kunskap om utvecklingen av tillståndet i miljön och för hälsan samt de orsaker som ligger bakom en förändring av tillståndet. För att få ett sådant beslutsunderlag krävs att miljöövervakningen har en långsiktig finansiering och att den bedrivs på ett systematiskt sätt. I dagsläget finns en sådan långsiktig finansiering enbart för luftövervakningen kopplad till miljökvalitetsnormerna för luft.

Lagstiftningens krav och nämndens utveckling av miljöarbetet bl.a. som det kommer till uttryck i tillsynsplanen och Miljöprogrammet, ställer krav på en utveckling av miljöövervakningen. Utvecklingen kommer att styras av den miljöövervakningsplan som kommer att börja tas fram under 2006. Planen ska beskriva behovet av den miljöövervakning som ger underlag till att fastställa samband mellan en försämrad miljö kvalitet och dess orsaker. Detta ger en förbättrad möjlighet till att identifiera effektiva åtgärder och att målstyra tillsyn och programarbete. I korthet kan behoven som driver en utvecklingen av miljöövervakningen beskrivas enligt följande:

- En utvecklade miljöövervakning behövs för att komma tillrätta med kunskapsbrister som identifieras i den nya miljö- och hälsoutredningen som föreslås bli en permanent verksamhet. Kunskapsbristerna försvårar ett effektivt miljöarbete.
- Uppföljningen av program- och tillsynverksamhet kräver en långsiktig och samordnad övervakning av miljötillståndet och de effekter det medför för hälsan och den biologiska mångfalden.
- För övervakning av vattenmiljön kommer införandet av vattendirektivet att innebära en ökad övervakning inom området biologisk mångfald i vatten.
- För övervakning av den biologiska mångfalden pågår ett samarbete med KTH om att utveckla metoder för övervakning av biologisk mångfald i urbana områden som också är kopplade till kunskapsbehov inom planprocessen.
- Vad gäller övervakningsområdet "Miljöns inverkan på människors hälsa" finns enligt den processkartläggning som nyligen gjorts inom VU-projektet, behov av att stärka och utöka kompetensen och kunskapen när det gäller risker och riskbedömning, t.ex. med epidemiologisk och/eller miljömedicinsk kompetens, för att kunna skapa ett gemensam prioriteringsgrund på förvaltningen inom området.

Luftövervakning

Miljö kvalitetsnormerna överskrider för kvävedioxid och PM 10. Åtgärder krävs för att klara dessa normer och regeringen har därför fastställt ett åtgärdsprogram vilket kommer att kräva ökade insatser av SLB åren 2007 – 2009. Härutöver behöver halter av partiklar, ozon och kväveoxider följas upp även på längre sikt mot olika miljömål och med hänsyn till hälsorisker. Utvärderingar och uppföljningar kräver vad gäller partiklar viss metodutveckling som medför ökat resursbehov.

I december 2004 fastställde EU parlamentet ett sk. dotterdirektiv som reglerar luftföroreningshalterna av polycykliska aromatiska kolväten (PAH) och vissa tungmetaller. I direktivet regleras arsenik, kadmium, kvicksilver och nickel. Av PAH är det benso[a]pyren som regleras. Miljödepartementet förbereder införandet i svensk lagstiftning i slutet av 2006. Under perioden 2007-2009 behöver nivåer av utsläpp och halter kartläggas och källor spåras genom mätningar och emissionsinventeringar.

Hösten 2005 föreslog EU-kommissionen ett nytt direktiv om luftkvalitet. Den viktigaste förändringen är nya bestämmelser för partiklar. Gränsvärden och normer för PM10 föreslås bibehållas och kompletteras med nya bestämmelser för PM 2,5. För att begränsa de allra högsta hälsoriskerna till 2010 föreslås ett takvärde 25 ug/m³ för halten av PM 2,5, räknat som årsmedelvärde. För att sänka exponeringen av PM 2,5 för stora delar av befolkningen föreslås dessutom ett allmänt reduktionsmål på 20 procent från 2010 till 2020. Reduktionen skall utgå från medelvärdet av mätta PM 2,5-halter i urban bakgrund under åren 2008-2010. De åtgärder som krävs berör trafiken eftersom det här mest handlar om slitagepartiklar.

Internationellt samarbete

KF:s mål för nämndens arbete omfattar bl.a. krav på att öka det internationella och nationella kunskapsutbytet i miljöfrågor. Genom att utveckla det internationella samarbetet ökar möjligheterna att söka EU-finansiering för projekt som stödjer Stockholms miljöarbete och möjligheterna ökar också att påverka EU-projektens inriktning. Inom några områden ligger Stockholm långt fram om kan vara en förebild för andra städer och är därigenom en intressant samarbetspartner. Här kan t.ex. nämnas Miljöprogrammet som har lyfts fram som ett gott

exempel i olika internationella nätverk. Nedan ges exempel på några områden där det är möjligt vidareutveckla och fortsätta samarbetet:

- Nordens större städers miljöindikatorer.
- Nordiska nätverket för Ålborgåtagandena.
- Inom det ordinarie utbytet för Eurocities, Icei, och Union of Baltic Cities.
- Miljöförvaltningen kommer att ingå som partner i ett EU-projekt, Scorepp, med syfte att ta fram en strategi för hur staden i samarbete med andra länder och städer ska kunna öka kunskapen om hur utsläpp av kemiska ämnen ska kunna minska eller upphöra i enlighet med EU:s ramdirektiv för vatten.
- Radonproblematiken är relativt stor i Sverige och samarbete kan t.ex. sökas med Frankrike som också har omfattande förekomst av radon.
- Bullret är ett växande problem som många är utsatta för. Här kan samarbete sökas med större europeiska städer.
- Miljöbilsprojekten.
- EU:s projekt mot buller, Q-city.

4. BRYTA SEGREGATIONEN OCH FÖRDJUPA DEMOKRATIN

Miljöförvaltningens bidrag till detta mål ligger framför allt inom den reguljära verksamheten på miljö- och hälsoskyddsområdet. Möjligheten till insyn och deltagande i de demokratiska processerna finns genom att förvaltningen är en öppen myndighet som på olika sätt är tillgänglig för alla när det gäller frågor om hälsa och miljö. Förvaltningens webb-plats är en stående inbjudan till invånare som vill ta kontakt eller informera sig i miljö- eller hälsofrågor eller kanske vill bidra till uppdateringen av ArtArken. Agenda 21-arbetet bidrar också till att öka möjligheterna till deltagande i det lokala miljöarbetet. Förvaltningen driver projekt inom Miljömiljarden som bl.a. vänder sig till målgruppen ungdomar.

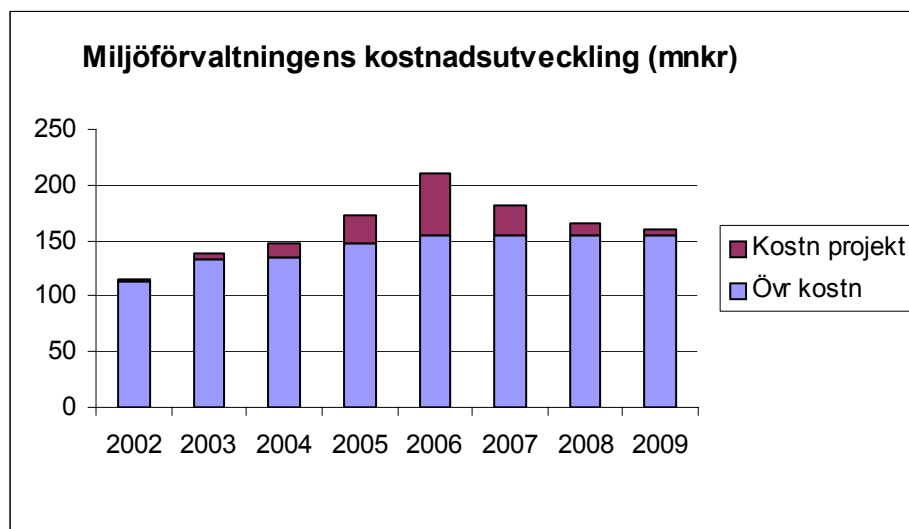
Miljöförvaltningen bidrar på flera sätt till att skapa förutsättningar för ökad hållbar tillväxt och ekonomisk utveckling i hela staden och för att minska skillnader mellan olika delar av staden bl.a. vad gäller hälsa och trivsel. Här kan nämnas arbetet för att ta hänsyn till miljöaspekterna i den fysiska planeringen och MCFF:s stöd till stadens företag bl.a. vad gäller miljödiplomering, för att uppnå en hållbar tillväxt. Förvaltningen har också ett omfattande arbete som syftar till goda boendemiljöer.

5. TA ANSVAR FÖR EKONOMIN

Ekonomins utveckling

Utvecklingen i ett lite längre perspektiv

Nämndens ekonomi har under det senaste året växt framför allt till följd av tillfälliga projekt inom Miljömiljarden men också genom projekt finansierade genom Kompetensfonden och den del av miljöbilsprojekten som är finansierad genom bidrag. Diagrammet nedan visar

bokförda kostnader t.o.m. 2005, VP 2006 och ramar 2007-2009 enligt KF:s budget för 2006 inkl. kända omslutningsförändringar. Kostnaderna kulminerar under 2006. Här har hänsyn inte tagits till att utvecklingen inom livsmedelsområdet kommer att ställa krav på ökade kontroller vilket medför ökade kostnader och intäkter.

Förvaltningens kostnader utgjordes 2005 till 60 procent av personalkostnader, dvs. ca 104 mnkr. Under perioden 2007 - 2009 kommer ökade kostnader för nyrekryteringar av ca. 15 medarbetare för att klara förändringarna inom livsmedelskontrollen. Flertalet bedöms komma att anställas under 2007 och några också under följande år. Ett problem är att det finns en brist på personer med denna kompetens och därför skulle rekryteringen behöva påbörjas redan 2006, eftersom det kommer att uppstå en konkurrenssituation mellan kommunerna. Samtidigt med nyrekryteringen på "livssidan" kommer tidsbegränsade anställningar för projekt inom Miljömiljarden och Kompetensfonden att upphöra när dessa projekt avslutas, här berörs ca. 10 anställningar. Nämnden eftersträvar en effektivisering av sin administration och därför har i VP 2006 gjorts besparingar på de administrativa kostnaderna motsvarande sex anställningar. Besparingarna har bl.a. möjliggjorts genom flyttningen till Tekniska Nämndhuset vilket gör de möjligt att använda gemensamma resurser för vaktmästeri och växel/reception.

Jämförelse med plan för år 2007 och utfallet för år 2005

Miljö- och hälsoskyddsnämndens förslag till budget för år 2007 innebär inga ökade nettokostnader under planperioden i jämförelse med KF-budgeten. Det bör dock påpekas att utfallet för år 2005 innehåller kostnader utöver KF-budget. Kostnaderna för Miljömiljarden och Kompetensfonden uppgick till 16,5 mnkr som nämnden erhöll motsvarande intäkter för, 3,4 mnkr för extraordinära kostnader i samband med att Miljöförvaltningen flyttade till Tekniska Nämndhuset samt kostnader på cirka 9,1 mnkr för de olika miljöbilsprojekten som inte finns inom ram i det aktuella budgetförslaget. Miljö- och hälsoskyddsnämnden erhöll ökade resurser med 6,9 mnkr i 2005 års budget för ökade kostnader inom livsmedelskontrollen och arbete med planremisser. På grund av att det tog långt tid att rekrytera till de nya tjänsterna uppstod ett överskott på personalkostnaderna under 2005.

Effektiviseringsvinster och avgifter

Genom projektet för verksamhetsutveckling, som kommer att börja ge utdelning i form av effektivitetsvinster under 2007, vill nämnden finansiera de resursunderskott som sedan tidigare konstaterats främst inom livsmedelskontrollen och inom tillsynen enligt miljöbalken. Befintligt resursunderskott inom livsmedelskontrollen är i storleksordningen 15 årsarbetare. Därtill har nya resursbehov identifierats, framförallt till följd av lagstiftning och EU-direktiv,

vilket redogjorts för i avsnittet Göra Stockholm till en ekologiskt hållbar storstad. Inför VP 2007 kommer ett helhetsgrepp att behöva tas om frigjorda resurser och behov, för att uppnå bästa prioritering.

De nya behoven kommer delvis att kunna finansieras av intäkter. Detta gäller särskilt för livsmedelskontrollen där den nya lagstiftningen i princip stödjer full avgiftstäckning. En full avgiftsfinansiering inom livsmedelskontrollen är dock inte realistisk eftersom det fortfarande kommer att finnas serviceinslag som inte kan finansieras genom avgifter. Erfarenheterna från införandet av miljöbalken visar att det krävs försiktighet vid bedömning av intäktsfinansieringen.

Faktorer som påverkar kostnader och intäkter

Nedan sammanfattas de förändringar som påverkar den externa finansieringen. Framst gäller det förändringarna inom livsmedelskontrollen. Eftersom det finns stora osäkerheter framför allt vad gäller förändringarna inom livsmedelsområdet är det för närvarande inte meningsfullt att göra budgetberäkningar. Förutsättningarna kommer att klarna genom beslut om lagstiftningen inom livsmedelsområdet och förvaltningens översyn av taxan. Översyn av taxan kommer att behöva göras varje år under perioden 2007 – 2009. Beräkningar bör kunna göras i VP 2007. Nedan anges istället de områden som nämnden nu ser kommer att få en ekonomisk betydelse.

- Avgiftsförordningen och ny livsmedelslag som förväntas träda ikraft inför 2007 kommer att reglera avgiftsuttaget men ger ännu inte tillräcklig vägledning för budgetkalkyler. Tidpunkten för ikraftträdandet är också osäkert.
- Antalet godkännanden och registreringar kommer att öka pga. nya objekt, ägarbyten och omprövning av befintliga lokaler och verksamhet.
- Antalet kontroller inom livsmedelsområdet kommer att öka bl.a. pga. publicering av inspektionsresultat och eventuellt införande av Smileys. Dessutom påverkar kraven från livsmedelslagstiftningen.
- Ett resurstillskott utöver ram i storleksordningen 15 (12-25) tjänster behövs med anledning av kraven i EG-förordningarna vilket till största delen bör kunna finansieras med hjälp av avgifter.
- Färre verksamheter kommer att omfattas av anmälningsplikt enligt miljöbalkens lagrum som reglerar anmälningsplikten för hygieniska behandlingslokaler, skolor etc.
- Fast tillsynsavgift kan tillkomma för fler kategorier av verksamhetsutövare inom hälsoskyddsområdet.
- En ny kategori tillkommer som är anmälningspliktig, dvs. ”verksamheter som genererar höga ljudnivåer” såsom konserter mm.
- Remisser gällande utskänkningstillstånd och tillstånd enligt ordningslagen kan komma att ersättas av en fast anmälningsavgift.

Lokaler

Förvaltningen flyttade i slutet av 2005 in i nya lokaler i Tekniska Nämndhuset. Därtill finns lokaler för Miljöcentrum för företag på Serafimergränd. Förvaltningen har en hyresrabatt om 1,0 mnkr för lokalerna i Tekniska Nämndhuset, som kommer att trappas av under en treårsperiod. För en inhyrd yta motsvarande dagens storlek kommer alltså kostnaden att öka under de närmaste åren. Genom slutförandet av miljömiljardprojekten kommer dock ytbehovet att minska något. Förvaltningen kommer också att granska nyttjandet av lokalerna för att uppnå en högre yteffektivitet och vissa lokalanpassningar kommer att krävas.

Dnr Fel! Hittar inte referensälla.
Fel! Hittar inte referensälla.

Slut